SÄRGAVA v. Estonia (№ 698/19)

Обставини справи

Ноутбук та мобільний телефон заявника – адвоката – було вилучено з його будинку та автомобіля і далі досліджено органами влади в межах кримінального провадження.

Скарги заявника про визнання незаконними вилучення і невикористання скопійованих із носіїв матеріалів як доказів у кримінальному провадженні були безуспішними.

Заявник, посилаючись на адвокатську таємницю і недоторканність носіїв інформації, що стосувалися надання адвокатських послуг, скаржився, що вилучення його ноутбука та мобільного телефону й подальше їх дослідження становили порушення його прав за статтею 8 Конвенції.

Оцінка Суду

Вилучення носіїв інформації заявника та їх подальше дослідження було втручанням у його право на повагу до кореспонденції. ЄСПЛ залишив відкритим питання того, чи відповідало національне законодавство вимогам чіткості та передбачуваності, оскільки в будь-якому разі воно не забезпечувало достатніх процесуальних гарантій запобігання свавільному чи непропорційному втручанню в адвокатську таємницю.

Судячи з усього, національне законодавство не містить жодного положення про процедуру чи гарантії, які б регулювали огляд / перевірку електронних носіїв інформації та запобігали тому, щоб повідомлення / інформація, охоплювані адвокатською таємницею, були скомпрометованими. Крім того, рішення про обшук не передбачало захисту матеріалів, імовірно охоплених адвокатською таємницею. До того ж рішення про пошук за ключовими словами (чи іншим методом відсіювання) та їх добір (деякі з них явно охоплювали широку сферу) були повністю залишені на розсуд відповідних слідчих органів. Національне законодавство не наділяло заявника жодним правом бути присутнім під час пошуку за ключовими словами й не містило жодних конкретних процесуальних правил, що мають бути дотримані в разі заперечення вилучення чи вивчення змісту щодо адвокатської таємниці.

ЄСПЛ не вбачив підстав для з'ясування того, чи було фактично порушено адвокатську таємницю в цій справі. Водночас відсутність процесуальних гарантій стосовно захисту адвокатської таємниці вже не відповідає вимогам критерію, за яким втручання має здійснюватися «згідно із законом» в розумінні пункту 2 статті 8 Конвенції.

Висновок

Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом.

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 16 листопада 2021 року й набуло статусу остаточного 16 лютого 2022 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом.